

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 82.

Vydána dne 27. září 1926.

 Obsah: 176. Smírčí a rozhodčí smlouva mezi republikou Československou a Švédskem.

176.

Smírčí a rozhodčí smlouva
mezi republikou Československou a švédskem.

JMÉNEM REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ.

TOMÁŠ G. MASARYK,

PRESIDENT REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ,

VŠEM,

KTEŘÍ TENTO LIST ČÍSTI NEBO ČTOUČE SLYŠETI BUDOU,
POZDRAVENÍ.

JMÉNEM REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

A

KRÁLOVSTVÍ ŠVÉDSKÉHO

BYLA SJEDNÁNA TATO SMLOUVA:

(Překlad.)

Traité de Conciliation et d'Arbitrage
entre la République Tchèque et la Suède.

Le Président de la République Tchèque et Sa Majesté le Roi de Suède animés du désir de développer les relations amicales qui unissent les deux Pays, décidés à donner, dans leurs rapports réciproques, une large application aux principes dont s'inspire la Société des Nations, ont résolu de conclure un Traité de conciliation et d'arbitrage et ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Smírčí a rozhodčí smlouva
mezi republikou Československou a švédskem.

President republiky Československé a Jeho Veličenstvo král švédský prodchnuti přáním rozvíjeti přátelské styky, které pojí obě Země, rozhodnutí širokou mírou využití ve svých vzájemných vztazích zásad, jichž duch řídí Společnost Národů, rozhodli se uzavřít Smírčí a rozhodčí smlouvu a jmenovali k tomu učelu Svými plnomocníky, a to:

Le Président de la République
Tchécoslovaque:

M. Dr. **Edvard Beneš**,
Ministre des Affaires Etrangères de la
République Tchécoslovaque;

Sa Majesté le Roi de Suède:

S. E. M. le Baron **Gerhard Löwen**,
Envoyé Extraordinaire et Ministre
Plénipotentiaire,

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, ont convenu des dispositions suivantes:

PARTIE I.

Article Premier.

Toutes contestations entre la Tchécoslovaquie et la Suède, de quelque nature qu'elles soient, au sujet desquelles les Parties se contesteraient réciproquement un droit, et qui n'auraient pu être réglées à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires seront soumises pour jugement soit à la Cour Permanente de Justice Internationale, soit à un Tribunal arbitral ainsi qu'il est prévu ci-après.

Les contestations pour la solution desquelles une procédure spéciale est prévue par d'autres conventions en vigueur entre les Hautes Parties Contractantes, seront réglées conformément aux dispositions de ces conventions.

Article 2.

Avant la procédure devant la Cour Permanente de Justice Internationale la contestation pourra être, d'un commun accord entre les Parties, soumise à fin de conciliation à une commission internationale permanente dite «Commission permanente de conciliation», constituée conformément au présent Traité.

Article 3.

S'il s'agit d'une contestation dont l'objet, d'après la législation intérieure de l'une des Parties, relève de la compétence des tribunaux nationaux de celle-ci, y compris les tribunaux administratifs, le différend ne sera soumis à la procédure prévue par le présent Traité qu'après jugement passé en force de chose jugée rendu, dans des délais raisonnables, par l'autorité judiciaire nationale compétente.

President republiky
Československé:

pana Dra **Edvarda Beneše**,
ministra zahraničních věcí republiky Československé;

Jeho Veličenstvo Král švédský:

Jeho Excellenci pana barona **Gerhard Löwen-a**,
mimořádného vyslance a zplnomocněného ministra,

kteří, vyměnivše si své plné moci, jež shledali v dobré a náležitě formě, dohodli se na těchto ustanoveních:

ČÁST I.

Článek 1.

Všechny spory mezi Československem a Švédskem, ať jsou jakékoliv povahy, při nichž by Strany byly na vzájemném sporu o nějakém právním nároku a které nemohly býti přátelsky rozřešeny obyčejnou cestou diplomatickou, budou předloženy k nálezu buď Stálému dvoru mezinárodní spravedlnosti, nebo rozhodčímu soudu, jak je dále stanoveno.

Spory, pro jejichž rozřešení je předepsáno zvláštní řízení jinými úmluvami platnými mezi Vysokými smluvními stranami, budou vyřízeny podle ustanovení těchto úmluv.

Článek 2.

Než dojde k řízení před Stálým dvorem mezinárodní spravedlnosti, může spor společnou dohodou obou stran býti předložen k narovnání Stálé mezinárodní komisi, zvané „Stálou komisí smírčí“, zřízené shodně s touto smlouvou.

Článek 3.

Jedná-li se o spor, jehož předmět podle vnitřního právního řádu jedné ze Stran náleží do pravomoci domácích soudů, počítaje v to i správní úřady konající soudnictví, nebude spor podroben řízení předepsanému touto Smlouvou, dokud by příslušný domácí úřad soudní ve věci nerozhodl v přiměřené lhůtě s konečnou platností.

Article 4.

La Commission permanente de conciliation prévue à l'article 2 sera composée de cinq membres, qui seront désignés comme il suit, savoir: le Gouvernement Tchécoslovaque et le Gouvernement Suédois nommeront chacun un commissaire choisi parmi leurs nationaux respectifs et désigneront, d'un commun accord, les trois autres commissaires parmi les ressortissants de tierces Puissances; ces trois commissaires devront être de nationalités différentes et, parmi eux, les Gouvernements Tchécoslovaque et Suédois désigneront le président de la Commission.

Les commissaires sont nommés pour trois ans; leur mandat est renouvelable. Ils resteront en fonctions jusqu'à leur remplacement; et, dans tous les cas, jusqu'à l'achèvement de leurs travaux en cours au moment de l'expiration de leur mandat.

Il sera pourvu dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire, par suite de décès, de démission ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour les nominations.

Article 5.

La Commission permanente de conciliation sera constituée dans les six mois qui suivront l'entrée en vigueur du présent Traité.

Si la nomination des commissaires à désigner en commun n'intervenait pas dans ledit délai ou, en cas de remplacement, dans les trois mois à compter de la vacance du siège, le Président de la Confédération suisse sera, à défaut d'autre entente, prié de procéder aux désignations nécessaires.

Article 6.

La Commission permanente de conciliation sera saisie, par voie de requête adressée au président, par les deux Parties agissant d'un commun accord ou, à défaut, par l'une ou l'autre des Parties.

La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du litige, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une conciliation.

Si la requête émane d'une seule des Parties, elle sera notifiée par celle-ci sans délai à la Partie adverse.

Article 7.

Dans un délai de 15 jours à partir de la date où le Gouvernement Tchécoslovaque ou le Gou-

Článek 4.

Stálá smírčí komise, zmíněná v článku 2., bude se skládati z pěti členů, kteří budou určeni, jak následuje, a to: vláda Československá a vláda švédská budou jmenovati každá za sebe po jednom členu ze svých příslušníků a určí společnou dohodou tři ostatní členy z příslušníků třetích mocností; tito tři členové musí býti rozdílné státní příslušnosti a z nich určí vláda Československá a švédská předsedu komise.

Členové jsou jmenováni na tři roky; jejich mandát jest obnovitelný. Zůstávají v úřadě, až jsou nahrazeni, a v každém případě, až skončí své práce zahájené již v době, kdy vypršel jejich mandát.

Místa, která by se uprázdnila úmrtím, demisí nebo z jakéhokoliv jiného důvodu, budou obsazena v nejkratší lhůtě podle pravidel předepsaných pro jmenování.

Článek 5.

Stálá smírčí komise bude zřízena do šesti měsíců po tom, co vstoupí v platnost tato smlouva.

Kdyby členové, kteří mají býti určeni společnou dohodou, nebyli jmenováni ve zmíněné lhůtě, nebo v případě znovuobsazení, v době tří měsíců ode dne, kdy se místo uprázdnilo, bude President spolkové rady švýcarské, pokud by nebylo jiné dohody, požádán, aby vykonal potřebné jmenování.

Článek 6.

Stálé smírčí komise lze se dovolati žádostí, kterou podají předsedovi obě Strany jednající ve společné dohodě, nebo kterou, není-li takovéto dohody, podá jedna nebo druhá Strana.

Žádost bude obsahovati, mimo stručný výklad o předmětu sporu, výzvu řízenou komisí, aby učinila všechna opatření, která by mohla vésti k narovnání.

Vychází-li žádost pouze od jedné Strany, musí ji tato Strana oznámiti bez průtahů Straně druhé.

Článek 7.

Do čtrnácti dnů ode dne, kdy vláda Československá nebo vláda švédská vznesla spor

vernement Suédois aurait porté une contestation devant la Commission permanente de conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de cette contestation, remplacer son commissaire par une personne possédant une compétence spéciale dans la matière.

La Partie qui userait de ce droit en fera immédiatement la notification à l'autre Partie; celle-ci aura, dans ce cas, la faculté d'agir de même, dans un délai de 15 jours à partir de la date où la notification lui sera parvenue.

Article 8.

La Commission permanente de conciliation aura pour tâche d'élucider les questions en litige, de recueillir à cette fin toutes les informations utiles par voie d'enquête ou autrement et de s'efforcer de concilier les Parties. Elle pourra, après examen de l'affaire, exposer aux Parties les termes de l'arrangement qui lui paraîtrait convenable et leur impartir un délai pour se prononcer.

A la fin de ces travaux, la Commission dressera un procès-verbal constatant, suivant le cas, soit que les Parties se sont arrangées, et s'il y a lieu, les conditions de l'arrangement, soit que les Parties n'ont pu être conciliées.

Les travaux de la Commission devront, à moins que les Parties en conviennent différemment, être terminés dans le délai de six mois à compter du jour où la Commission aura été saisie du litige.

Article 9.

A moins de stipulation spéciale contraire, la Commission permanente de conciliation réglera elle-même sa procédure, qui, dans tous les cas, devra être contradictoire. En matière d'enquête, la Commission, si elle n'en décide autrement à l'unanimité, se conformera aux dispositions du titre III (Commissions internationales d'enquête) de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Article 10.

La Commission permanente de conciliation se réunira, sauf accord contraire entre les Parties, au lieu désigné par son président.

Article 11.

Les travaux de la Commission permanente de conciliation ne sont publics qu'en vertu d'une décision prise par la Commission avec l'assentiment des Parties.

na Stálou smírčí komisi, může každá ze Stran, pro rozbor tohoto sporu, člena vyslaného ze svých příslušníků nahraditi osobou, která má zvláštní způsobilost ve věci, o kterou jde.

Strana, která by použila tohoto práva, oznámí to bez průtahů Straně druhé; tato může v takovém případě učiniti totéž do 14 dnů ode dne, kdy jí došlo oznámení.

Článek 8.

Úkolem Stálé smírčí komise bude, aby vyjasnila sporné otázky, sebrala za tím účelem všechny potřebné zprávy cestou šetření nebo jinou a aby usilovala o narovnání Stran. Komise, prozkoumavši věc, může navrhnouti Stranám úpravu, která by se jí zdála vhodnou a může jim určití lhůtu, aby se vyjádřily.

- Na konci svých prací učiní komise zápis konstatující, podle případu, buď že Strany se dohodly a, je-li toho třeba, podmínky dohody, nebo že Strany nemohly býti narovnány.

Práce komise musí, pokud se Strany nedohodnou jinak, býti skončeny do šesti měsíců ode dne, kdy spor byl na komisi vznesen.

Článek 9.

Pokud nebude zvláštních ustanovení opačného obsahu, upraví si Stálá smírčí komise sama způsob řízení, které v každém případě musí býti sporné. Při šetření bude komise, pokud jednohlasně nerozhodne jinak, se řídití ustanoveními titulu III (Mezinárodní komise vyšetřovací) Haagské úmluvy z 18. října 1907 o pokojném vyřizování mezinárodních sporů.

Článek 10.

Stálá smírčí komise sejde se, nebude-li mezi Stranami jiné dohody, na místě, které určí její předseda.

Článek 11.

Práce Stálé smírčí komise jsou veřejné pouze tehdy, když komise tak rozhodne v souhlasu se Stranami.

Article 12.

Les Parties seront représentées auprès de la Commission permanente de conciliation par des agents ayant mission de servir d'intermédiaire entre elles et la Commission; elles pourront, en outre, se faire assister par des conseils et experts nommés par elles à cet effet et demander l'audition de toutes personnes dont le témoignage leur paraît utile.

La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils et experts des deux Parties ainsi qu'à toutes personnes qu'elle jugerait utile de faire comparaître avec l'assentiment de leur Gouvernement.

Article 13.

Sauf dispositions contraires du présent Traité les décisions de la Commission permanente de conciliation seront prises à la majorité des voix. Chaque membre disposera d'une voix; en cas de partage la voix du président sera décisive.

La Commission ne pourra prendre des décisions portant sur le fond du différend que si tous les membres ont été dûment convoqués et si le président et deux membres au moins sont présents.

Article 14.

Les Gouvernements Tchecoslovaque et Suédois s'engagent à faciliter les travaux de la Commission permanente de conciliation et, en particulier, à lui fournir dans la plus large mesure possible tous documents et informations utiles, ainsi qu'à user des moyens dont ils disposent pour lui permettre de procéder sur leur territoire et selon leur législation à la citation et à l'audition de témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

Article 15.

Pendant la durée des travaux de la Commission permanente de conciliation chacun des commissaires recevra une indemnité dont le montant sera arrêté, d'un commun accord, entre les Gouvernements Tchecoslovaque et Suédois.

Chaque Gouvernement supportera ses propres frais et une part égale des frais communs de la Commission.

Article 16.

A défaut de conciliation devant la Commis-

Článek 12.

Strany budou míti při Stálé smírčí komisi své zástupce, kteří budou sloužiti za prostředníky mezi nimi a komisí; mimo to mohou si Strany přibrati poradce a znalce jimi za tím účelem jmenované a žádati za slyšení každé osoby, jejíž svědectví se jim bude zdáti užitečným.

Komise bude se své strany míti možnost vyžádati si ústní výklady od zástupců, poradců a znalců obou Stran, jakož i od každé osoby, při které by pokládala za užitečné ji předvolati se souhlasem její vlády.

Článek 13.

Pokud není v této smlouvě opačného ustanovení, rozhoduje Stálá smírčí komise většinou hlasů. Každý člen má právo na jeden hlas. V případě rovnosti hlasů hlas předsedův rozhoduje.

Komise může učiniti rozhodnutí o podstatě sporu jen tehdy, když všichni členové byli řádně svoláni a když jsou přítomni předseda a nejméně dva členové.

Článek 14.

Vláda Československá a Švédská se zavazují, že usnadní Stálé smírčí komisi její práce a obzvláště, že jí dodají v největší míře všechny dokumenty a potřebné zprávy, jakož i že použijí všech prostředků, které jsou jim po ruce, aby jí umožnily na svém území a podle svého právního řádu předvolávat i slyšeti svědky a znalce a prováděti šetření na místě samém.

Článek 15.

Po dobu prací Stálé smírčí komise obdrží každý ze členů náhradu, jejíž výše bude stanovena společnou dohodou mezi vládami Československou a Švédskou.

Každá vláda ponese své vlastní náklady a stejný díl společných nákladů komise.

Článek 16.

Nedojde-li před Stálou smírčí komisí k na-

sion permanente de conciliation, la contestation sera soumise par voie de compromis à la Cour Permanente de Justice internationale dans les conditions et suivant la procédure prévues par son statut.

A défaut d'accord entre les Parties sur le compromis et après un préavis d'un mois, l'une ou l'autre d'entre elles aura la faculté de porter directement par voie de requête la contestation devant la Cour Permanente de Justice internationale.

La disposition de cet article ne porte pas atteinte à la faculté des Parties de soumettre la contestation, par voie de compromis, à un tribunal arbitral dans les conditions et suivant la procédure prévues par la Convention de la Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

PARTIE II.

Article 17.

Toutes questions sur lesquelles le Gouvernement Tchecoslovaque et le Gouvernement Suédois seraient divisés sans pouvoir les résoudre à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, dont la solution ne pourrait être recherchée par un jugement ainsi qu'il est prévu par l'article 1er du présent Traité et pour lesquelles une procédure de règlement ne serait pas déjà prévue par un Traité en vigueur entre les Parties, seront soumises à la Commission permanente de conciliation, qui sera chargée de proposer aux Parties une solution acceptable et, dans tous les cas, de présenter un rapport.

La procédure prévue par les articles 6 à 15 du présent Traité sera appliquée.

Article 18.

Si, dans le mois qui suivra la clôture des travaux de la Commission Permanente de conciliation, les deux Parties ne se sont pas entendues, la question sera, à la requête de l'une ou de l'autre Partie, portée devant le Conseil de la Société des Nations, qui statuera conformément à l'article 15 du Pacte de la Société.

Dispositions générales.

Article 19.

Les Gouvernements Tchecoslovaque et Suédois s'engagent respectivement à s'abstenir, durant le cours d'une procédure ouverte en

rovnání, bude spor v dohodě předložen Stálému dvoru mezinárodní spravedlnosti za podmínek a podle pravidel o řízení, stanovených jeho statutem.

Nedojde-li mezi Stranami k dohodě, bude jedna nebo druhá Strana, když jeden měsíc před tím byla na to upozornila, míti volnost vznésti žádostí spor přímo na Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti.

Ustanovení tohoto článku nikterak neomezují volnost Stran předložití spor v dohodě rozhodčímu soudu za podmínek a podle pravidel o řízení, stanovených Haagskou úmluvou z 18. října 1907, o pokojném vyřizování mezinárodních sporů.

ČÁST II.

Článek 17.

Všechny otázky, v nichž by vláda Československá a vláda Švédská byly rozdvojeny, aniž by je mohly přátelsky rozřešiti obyčejnou cestou diplomatickou, a jejichž vyřízení by nemohlo býti vymoženo nálezem, jak je předepsáno v článku 1. této smlouvy, a pro které by již jinými úmluvami platnými mezi Stranami nebyl předepsán nějaký způsob vyřízení, budou předloženy Stále smírčí komisi, která bude pověřena navrhnouti Stranám přijatelné řešení a v každém případě podati zprávu.

Řízení ustanovené článku 6. až 15. této smlouvy platí i zde.

Článek 18.

Jestli by do měsíce ode dne, kdy Stálá smírčí komise skončila své práce, obě Strany se nedohodly, bude otázka, na žádost jedné nebo druhé Strany, vznesena na Radu společnosti národů, která rozhodne podle článku 15. Paktu Společnosti.

Všeobecné ustanovení.

Článek 19.

Vlády Československá a Švédská se zavazují navzájem, že se zdrží, pokud trvá řízení zahájené podle ustanovení této smlouvy,

vertu des dispositions du présent Traité, de toute mesure susceptible d'avoir une répercussion préjudiciable soit à l'exécution de l'arrêt de la Cour Permanente de Justice internationale soit aux arrangements proposés par la Commission permanente de conciliation ou par le Conseil de la Société des Nations, et en général à ne procéder à aucun acte, de quelque nature qu'il soit, susceptible d'aggraver ou d'étendre le différend.

Dans tous les cas et notamment si la question au sujet de laquelle les Parties sont divisées résulte d'actes déjà effectués ou sur le point de l'être, la Cour Permanente de Justice internationale statuant conformément à l'article 41 de son statut, indiquera dans le plus bref délai possible quelles mesures provisoires doivent être prises. Il appartiendra également au Conseil de la Société des Nations, s'il est saisi de la question, de pourvoir à des mesures provisoires appropriées. Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à se conformer à des mesures provisoires indiquées ainsi soit par la Cour soit par le Conseil.

Article 20.

Tous différends relatifs à l'interprétation du présent Traité seront soumis à la Cour Permanente de Justice internationale.

Article 21.

Le présent Traité sera ratifié et l'échange des ratifications aura lieu à Stockholm aussitôt que faire se pourra.

Le Traité est conclu pour une durée de dix années à compter de la date de l'échange des ratifications. S'il n'est pas dénoncé une année au moins avant l'expiration de ce terme, il demeurera en vigueur pour une nouvelle période de dix années et ainsi de suite.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité.

Fait à Prague, le 2 Janvier 1926.

L. S. Dr. EDVARD BENEŠ m. p.

Sous réserve de ratification par Sa
Majesté le Roi avec l'approbation
du Riksdag:

L. S. LÖWEN m. p.

všech opatření, která by mohla mít nepříznivý vliv buď na provedení rozhodnutí Stálého dvoru mezinárodní spravedlnosti nebo na úpravu navrženou Stálou smírčí komisí nebo Radou společnosti národů, a vůbec, že nepodniknou ničeho, ať by to bylo cokoliv, co by mohlo přiosměřit nebo rozšířit spor.

Ve všech případech a obzvláště když otázka, o níž jsou Strany ve sporu, je důsledkem skutků, které byly již vykonány, nebo mají právě býti vykonány, Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti, rozhoduje podle článku 41. svého statutu, určí v nejkratší možné lhůtě, jaká prozatímní opatření mají býti učiněna. Rovněž Radě společnosti národů, je-li otázka na ni vznesena, přináležejí učiniti vhodná prozatímní opatření.

Vysoké smluvní strany se zavazují, že se podrobí prozatímním opatřením takto označeným buď Dvorem nebo Radou.

Článek 20.

Všechny spory ve příčině výkladu této smlouvy budou předloženy Stálému dvoru mezinárodní spravedlnosti.

Článek 21.

Tato smlouva bude ratifikována a ratifikační listiny budou vyměněny ve Stockholmu, pokud možno nejdříve.

Smlouva je uzavřena na dobu desíti let počítajíc ode dne výměny ratifikačních listin. Nebude-li vypovězena nejméně jeden rok před vypršením této lhůty, zůstane v platnosti na další dobu desíti let a tak dále.

Čemuž na svědomí plnomocníci tuto smlouvu podepsali.

Dáno v Praze, dne 2. ledna 1926.

L. S. Dr. EDVARD BENEŠ v. r.

S výhradou ratifikace Jeho Veličenstvem Králem se schválením
Riksdagu:

L. S. LÖWEN v. r.

SHLÉDNUVŠE A PROZKOUMAVŠE TUTO SMLOUVU, PROHLAŠUJEME JI ZA SCHVÁLENU, PŘIJATU, POTVRZENU A UTVRZENU A MOCÍ LISTU TOHOTO, PODEPSANÉHO NAŠÍ RUKOU VLASTNÍ JI SCHVALUJEME, PŘIJÍMÁME, POTVRZUJEME A UTVRZUJEME. SLIBUJÍCE SLOVEM SVÝM, JMÉNEM REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ, ŽE JI PEVNĚ A NEPORUŠITELNĚ ZACHOVÁME A NEDOPUSTÍME. ABY PROTI NÍ JEDNÁNO BYLO Z JAKÉKOLI PŘÍČINY A JAKÝMKOLI VYMYŠLENÝM ZPŮSOBEM.

TOMU NA SVĚDOMÍ JSME TENTO LIST VYHOTOVITI KÁZALI A K NĚMU PEČEŤ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ PŘITISKNOUTI DALI.

JENŽ JEST DÁN NA HRADĚ PRAŽSKÉM DNE 3. DUBNA LÉTA TISÍCÍHO DEVÍTISTÉHO DVACÁTÉHO ŠESTÉHO.

PRESIDENT REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ:

T. G. MASARYK v. r.

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ:

Dr. EDVARD BENEŠ v. r.

Vyhlašuje se s tím, že ratifikační listiny byly vyměněny dne 29. dubna 1926 a že smlouva nabývá podle čl. 21. působnosti dnem výměny ratifikačních listin.

Dr. Beneš v. r.